Kansalaisaloite KAA 12/2019 Kesäaika pysyväksi ajaksi
Kellojen siirtelyä ja kesäaikadirektiivin kumoamista koskevan EU-aloitteen käsittelytilanne

Euroopan komissio antoi syyskuussa 2018 ehdotuksen (COM/2018/639 final)[1] kellojen siirtelystä luopumiseksi ja niin kutsutun kesäaikadirektiivin (2000/84/EY) kumoamisesta. Kesäaikadirektiivin johdosta kesäaikaan siirrytään joka vuosi maaliskuun viimeisenä sunnuntaina ja takaisin normaaliaikaan lokakuun viimeisenä sunnuntaina.

Ehdotuksen toteutuessa Euroopassa luovuttaisiin kaksi kertaa vuodessa tapahtuvasta kellonajan siirrosta. Esityksellä on komission julkisen kuulemisen perusteella eurooppalaisten tuki, sillä 84 prosenttia kyselyyn osallistuneista oli esityksen kannalla. Huomionarvoista kuitenkin on, että 70 prosenttia kyselyyn vastanneista oli saksalaisia.

Direktiiviehdotuksen käsittely Euroopan unionissa

Euroopan unionissa komission ehdotusta on käsitelty normaaliin tapaan Euroopan parlamentissa ja jäsenvaltioiden kesken neuvostossa. Komission alkuperäisenä tavoitteena oli, että kellonajan siirrosta oltaisiin luovuttu jo vuonna 2019, mutta aikataulu ei ole toteutunut.

Euroopan parlamentti äänesti maaliskuussa 2019 kellojen siirtelyn lopettamisen puolesta. Parlamentin mietinnössä esitetään, että jäsenvaltiot siirtäisivät kelloja viimeisen kerran vuonna 2021.

Neuvostossa aloitteen käsittely jatkuu yhä työryhmä- eli virkamiestasolla. Viimeksi kesäaikakysymys on ollut neuvoston työryhmässä joulukuussa 2019 eli Suomen EU-puheenjohtajakauden loppuvaiheessa. Tuolloin jaoimme muiden jäsenmaiden hyödynnettäväksi Suomessa kehitetyn aikavyöhykemuutosten vaikutusarviointityökalun. Suomi myös kannusti jäsenmaita vapaaehtoisiin koordinaatiokeskusteluihin.

Direktiiviehdotuksen antamisen jälkeen useat jäsenvaltiot ovat nostaneet työryhmäkeskusteluissa esiin tarpeen tehdä kansallisia selvityksiä, ennen kuin ne voivat ottaa lopullisen kannan direktiiviehdotukseen. Osa on myös ehdottanut, että komissio vielä arvioisi vaikutuksia. Jäsenvaltiot ovat lisäksi korostaneet koordinoinnin tärkeyttä, kun ne tekevät pysyvää aikaa koskevia valintoja. Myös neuvoston oikeudellisen yksikön lausunto, jossa se arvosteli direktiiviehdotusta sen perustelujen niukkuudesta, on hidastanut asian käsittelyä.

Koordinaatiokeskustelut muiden Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriö on käynyt koordinaatiokeskusteluja muiden Pohjoismaiden (mukaan lukien Ahvenanmaa, pois lukien Tanska) ja Baltian maiden kanssa. Keskusteluissa on pohjustettu yhteistä lähestymistapaa kellojen siirtelystä luopumiseen. Ministeriö on teettänyt

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0639&from=EN

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

keskustelujen tueksi selvityksen, jossa tarkasteltiin seitsemää eri aikavyöhykeskenaariota pohjautuen aikavyöhykemuutosten vaikutusarviointityökaluun.

Tavoitteena keskusteluilla on ollut tuottaa näkemys eri maiden tilanteesta, jota kukin maa voi hyödyntää tehdessään omia ratkaisujaan. Kaikki keskusteluihin osallistuneet pitävät tärkeänä välttää aikavyöhykekartan pirstaloituminen.

Suomen kantana on kellojen siirtelystä luopuminen – pysyvästä ajasta päättää eduskunta direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä

Suomi kannattaa kellonajan siirrosta luopumista. Suomessa eduskunta päättää hallituksen esityksestä pysyvästä ajasta kesäaikadirektiivin mahdollisen kumoamisen jälkeen.

Kansalaisten ja sidosryhmien mielipidettä on selvitetty syksyllä 2018 useilla kyselytutkimuksilla sekä lausuntokierroksella.

Suurin osa – 87 prosenttia – suomalaisista haluaa, että kellojen siirtelystä luovutaan. Sen sijaan pysyvää aikaa koskeva kysymys jakaa kansalaisia. Koko väestöä edustavassa galluptutkimuksessa kantansa ilmaisseista 47 prosenttia piti parempana talviaikaa, kun taas 39 prosenttia suosi kesäaikaa. Vastaajista 14 prosenttia ei ottanut kantaa sen enempää talvi- kuin kesäajankaan puolesta. Myös Ota kantaa -kyselyssä talviaika (52 prosenttia) oli hieman kesäaikaa suositumpi (48 prosenttia).

Talviajan valintaa pysyväksi ajaksi puoltavat kansanterveydelliset seikat. Pysyvässä talviajassa aamut olisivat valoisampia ja illat olisivat nykyistä hämärämpiä maaliskuun lopulta lokakuun lopulle, mikä ehkäisisi unirytmin ja unen häiriöitä. Myös elinkeinoelämän ja sidosryhmien lausunnoissa talviaikaa kannatettiin ihmisten terveyteen ja unirytmiin liittyvillä syillä erityisesti aloilla, joilla työt tyypillisesti alkavat aikaisin aamulla. Talviajassa lasten kouluunmenoaikaan olisi syysaamuisin valoisampaa, mikä parantaa turvallisuutta.

Pysyvää kesäaikaa kannattavissa lausunnoissa korostuivat valoisien iltojen myönteinen vaikutus liikenteen turvallisuuteen sekä liikunnan ja urheilun harrastamiseen. Lausunnoissa pysyvää kesäaikaa kannattivat erityisesti erilaiset harrastejärjestöt. Myös ilmailusektori maailmanlaajuisesti pitäisi parempana kesäaikaa ja riittävää siirtymäaikaa aikataulujen uudelleenjärjestämiseksi. Lausunnoissa pidettiin tärkeänä, ettei Suomen aikaero erityisesti naapurimaihin ja Keski-Eurooppaan kasvaisi.

Maria Rautavirta
Yksikön johtaja
Tietoliiketoimintayksikkö

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 16, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi